

**Методичні вказівки
з дисципліни «Організація автомобільних перевезень»
до самостійної роботи студентів**

Головна мета вищої освіти є формування із студента спеціаліста який здатний до розвитку і освоєнні нових знань відповідно до вимог сучасності. Тобто майбутній спеціаліст повинен не тільки засвоювати знання, а і творчо уміти їх застосувати, уміти ставити нові проблеми, аналізувати варіанти їх виконання і знаходити правильні оптимальні результати. Тому самостійна робота студента лежить в основі освітнього процесу і формує такі риси особистості, як:

- самостійність;
- творче відношення до праці;
- відповідальність;
- вміння планувати роботу;
- вибирати спосіб (способи) найбільш швидкого і раціонального розв'язання поставленої проблеми (задачі);
- швидко і якісно вносити корективи в процесі виконання та аналізувати виконану роботу і накреслювати шляхи подальшої праці.

Необхідно наголосити, що самостійна робота виконується в вищому навчальному закладі, гуртожитку, домашніх умовах, обчислювальному центрі без безпосереднього участі викладача. Але при виконанні роботи студент спирається на свої знання, уміння, досвід з дисципліни, який отримує під керівництвом викладача.

В процесі самостійної роботи студент повинен:

- знати тенденції розвитку автомобільної промисловості і автомобільного транспорту; стан автомобільної промисловості і автомобільного транспорту в Україні та за кордоном; класифікацію спеціалізованого рухомого складу автомобільного транспорту; конструкції та принципи роботи механізмів та систем спеціалізованих автотранспортних засобів; закони руху спеціалізованих автотранспортних засобів; теорію експлуатаційних властивостей спеціалізованих автомобілів, показники цих властивостей; методи оцінки і шляхи вдосконалення експлуатаційних властивостей спеціалізованих автотранспортних засобів; робочі процеси механізмів та систем спеціалізованих автотранспортних засобів, їх параметри і основи розрахунку деталей та вузлів спеціалізованих автомобілів на міцність та довговічність; способи визначення навантажень у механізмах спеціалізованих автотранспортних засобів у різних експлуатаційних умовах.

- використовувати отримані знання при виконанні лабораторних, практичних і контрольних робіт, на олімпіадах зі спеціальності «Автомобілі та автомобільне господарство»;

- вміти використовувати знання та вміння для постановки та розв'язання нових проблем та задач (науко-дослідна робота студентів).

Самостійна робота студентів повинна бути основою вищої освіти тому, що тільки знання які він отримав самостійно будуть визначати його в майбутньому, як фахівця.

Планування, організація та контроль СРС

Викладачі кафедри АТМ розглядають СРС. як активну пізнавальну творчу діяльність студентів, що присутня в будь-якому виді навчальних занять: лекціях, практичних заняттях тощо.

Планування СРС

На підставі робочих навчальних планів спеціальностей та вимог кваліфікаційної характеристик спеціаліста, на кафедрі розроблені НП та РНП з дисципліни «Організація та безпека перевезень».

В кожному триместрі на підставі РНПД складаються та затверджуються в установлені терміни робочі плани дисциплін.

Організація СРС

На кафедрі в установлені терміни (11 триместр – для студентів стаціонару, 3 триместр – для студентів бакалаврату на базі молодшого спеціаліста) складають розклад занять, графіки консультацій студентів стаціонарної форми навчання, розклад екзаменаційних сесій з прізвищами асистентів на екзаменах.

Викладачі на першій лекції знайомлять студентів з організацією навчального процесу з організації та безпеки перевезень за КМС, дають перелік необхідної літератури. На лабораторному занятті викладачі знайомлять студентів з кількістю та змістом лабораторних робіт, їх оцінюванням.

Забезпеченість НМ та ІМЛ дисциплін кафедри

Дисципліна «Організація та безпека перевезень» забезпечена НМ та ІМЛ на українській мові.

Розроблені вказівки до лабораторних робіт.

На методичному семінарі в вересні кожного навчального року проводиться аналіз забезпечення навчально-методичною (НМ) та інструктивно-методичною (ІН) літературою дисциплін кафедри та виконання плану видання ЦМ і ІМЛ за попередній рік.

Форми СРС, що використовуються на кафедрі

На кафедрі використовуються наступні форми СРС:

- вивчення навчального матеріалу з дисципліни «Організація та безпека перевезень» (підготовка конспектів, реалізація теоретичних знань для розв'язання практичних задач, самостійна проробка монографій та наукової періодики тощо);

- виконання РГР, РГЗ та контрольних робіт в тому числі і з використанням ПЕОМ;

- підготовка, виконання та захист лабораторних робіт;

- підготовка рефератів, доповідей на науковій конференції;
- підготовка до колоквіуму, контрольної роботи, заліку.

Контроль СРС

Оцінювання результатів СРС потребує від викладача систематичного та об'єктивного контролю знань, умінь і навичок студентів. Цьому сприяє організація вивчення дисципліни «Організація та безпека перевезень» за КМС, яка використовується на кафедрі у відповідності з «Положення про організацію НП за КМС у ВНТУ» (2004 р.).

Знання студентів реалізуються в бальні оцінки на: колоквіумах, лабораторних роботах, дискусіях та діалогах з студентами.

Залік з дисципліни «Організація та безпека перевезень» проводяться в усній формі. Викладачі оцінюють знання студентів за розробленими та затвердженими на засіданні кафедри критеріями.

Для стимулюванні СРС на кафедрі використовуються бали із фонду ініціативи роботи студентів на лекційних, практичних заняттях тощо. Заохоченням до навчання студентів, активної самостійної роботи є отримання позитивної оцінки за результатами навчання в триместрі за КМС, а моральним стимулом для підвищення якості навчання студентів ректорські контрольні роботи.

Контроль за організацією і проведенням самостійної роботи студентів

При вивченні дисципліни «Організація та безпека перевезень» контроль за організацією СРС здійснюється:

- відвідуванням занять викладачів завідувачем кафедри;
- взаємовідвідуваннями викладачів;
- перевіркою журналів викладачів;
- перевіркою конспектів лекцій студентів;
- перевіркою виконання викладачами графіків консультацій;
- перевіркою термінів проведення контрольних заходів за КМС (колоквіуми, контрольні роботи тощо);
- заслуховуванням результатів навчання студентів після закінчення модуля і триместру на засідання кафедри;
- аналізом на засіданнях кафедри здачі студентами заліків з дисципліни.

Результати контролю записуються у відповідні журнали та протоколи засідання кафедри.

Контроль за СРС направлений на розвиток здатності студента до самоконтролю і самоосвіти, визначенням здатності студента до систематичної самостійної роботи, розвитком умінь студента користуватися підручниками, посібниками, періодичними виданнями, Інтернетом тощо.

При проведенні контролю на кафедрі дотримуються таких вимог:

- оперативність отриманих результатів;
- охоплення значної частини студентів;
- об'єктивності контролю на базі критеріїв;
- регулярності контролю;
- розвиток у студентів вміння логічно і послідовно викладати свої знання;
- забезпечення самостійності відповіді.

Викладачі кафедри, що забезпечують дисципліну «Організація та безпека перевезень» контролюють виконання студентами кожної лабораторної роботи. Для кожної лабораторної роботи встановлюється термін здачі і захисту. Це примушує студентів працювати постійно протягом триместру.

Поточний контроль у вигляді колоквиумів дозволяє за результатами підсумкових модулів провести оцінювання СРС в групі. Підсумки поточного контролю викладач аналізує в групі, вказує шляхи студентам для поліпшення якості навчання. Крім того, результати обговорюються на засіданні кафедри і при необхідності повідомляються батькам студентів.

Бали поточного і підсумкового контролю викладач заносить у журнал. Ця інформація завжди доступна студентам, що робить оцінювання знань, умінь і навичок студентів більш об'єктивним.

Рейтингова оцінка знань студентів за семестр

На першому лекційному занятті викладач дисципліни «Організація та безпека перевезень» знайомить студентів з організацією вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою, з трудомісткістю дисципліни ТД (результатом множення на 5 сумарної кількості годин, що виділяється на вивчення дисципліни), трудомісткістю модуля, кількістю в триместрах та оцінюванням знань, умінь і навичок студентів з окремих видів (колоквиум, виконання і захист лабораторних робіт, активна робота студентів на заняттях) та в цілому. Сумарна кількість балів, що отримує студент за триместр складає його бальну оцінку за дисципліну «Організація та безпека перевезень».

Лекційні заняття

Під час розгляду теоретичного матеріалу на лекції або при самостійному вивченні по посібнику [3-5], необхідно дуже старанно в ньому розібратися та зрозуміти запропоновані аксіоми, допущення, поняття, означення, принципи.

Після вивчення кожного теоретичного питання корисно записати його не користуючись підручником [9], навчальним посібником [3-5] або конспектом лекцій і критично проаналізувати результат. Необхідно мати на увазі, що кожне слово має відповідне значення і не може бути викинуте без шкоди для повноти та зрозумілості даних означень, доведень. Ні в якому разі не можна заучувати напам'ять без розуміння аксіоми, допущення, поняття, означення, принципи. Дуже важливо зрозуміти значення кожного слова, а не тільки формально напам'ять привести їх означення з підручника, навчального

посібником або конспекту лекцій. Такий шлях дозволить виключити вплив механічного відтворення матеріалу підручника, навчального посібника або конспекту лекцій та більш глибоко зрозуміти суть даного теоретичного матеріалу.

Вивчення дисципліни «Організація та безпека перевезень», що методично складається з розділів:

Розділ 1: Організація та безпека пасажирських перевезень.

Тема 1: Історія розвитку пасажирського автомобільного транспорту. Види пасажирського транспорту, їх класифікація і характеристика. Класифікація і характеристика пасажирських автомобільних перевезень. Переваги пасажирського автомобільного транспорту.

Тема 2: Рухомий склад пасажирського автомобільного транспорту. Чинники, що визначають умови експлуатації рухомого складу. Транспортна класифікація автомобілів. Класифікація автобусів. Експлуатаційні властивості автобусів. Перспективи розвитку пасажирського рухомого складу.

Тема 3: Класифікація автобусних маршрутів. Транспортна мережа і маршрутна система. Класифікація міських автобусних маршрутів.

Тема 4: Техніко-експлуатаційні показники роботи автобусів. Кількісні показники. Якісні показники. Результативні показники. Характеристика показників парку автобусів

Тема 5: Нормування швидкостей руху автобусів на маршруті. Вибір типу і місткості автобуса. Вибір і обґрунтування автобусних маршрутів. Порядок відкриття автобусних маршрутів. Нормування швидкостей руху автобусів на маршруті.

Тема 6: Пасажиропотоки і методи їх вивчення. Рухливість населення. Основні поняття про пасажиропотік. Методи обстеження пасажиропотоків. Визначення потрібного числа автобусів.

Тема 7: Організація руху автобусів в міському і позаміському сполученнях. Основні правила користування автобусами міських і приміських маршрутів. Приміські автобусні перевезення. Організація автобусних перевезень в сільській місцевості. Міжміські перевезення пасажирів. Методи організації руху автобусів. Основні правила користування автобусами міжміських сполученнях. Міжнародні перевезення пасажирів.

Тема 8: Технічне забезпечення пасажирських перевезень. Екіпіровка автобусів. Зупинні пункти.

Тема 9: Організація безпеки автобусних перевезень. Вимоги до технічного стану автобусів. Вимоги до забезпечення безпеки автобусних перевезень. Вимоги, які висуваються до водіїв. Організація безпеки перевезення пасажирів.

Розділ 2: Організація та безпека вантажних перевезень.

Тема 1: Рухомий склад автомобільного транспорту для перевезення вантажів. Основні типи рухомого складу вантажного автомобільного транспорту. Класифікація рухомого складу вантажного автомобільного транспорту.

Тема 2: Транспортний процес та його елементи. Транспортний процес. Транспортна робота циклу перевезень. Продуктивність рухомого складу.

Тема 3: Вантаж, його транспортна характеристика і вплив на тип рухомого складу автомобільного транспорту. Основні фактори, які впливають на вибір типу рухомого складу. Класифікація вантажів автомобільного транспорту.

Тема 4: Вибір рухомого складу для виконання вантажних перевезень. Загальні положення вибору рухомого складу. Обґрунтування вибору рухомого складу.

Тема 5: Доставка вантажів. Загальна концепція доставки вантажів. Пакетування та контейнеризація вантажів.

Тема 6: Основи організації навантажувально-розвантажувальних робіт на автомобільному транспорті. Організація навантажувально-розвантажувальних робіт на автомобільному транспорті. Загальна характеристика і класифікація навантажувально-розвантажувальних пунктів.

Тема 7: Організація безпеки вантажних перевезень. Організація дорожнього руху, основні задачі. Організація роботи служб АТП щодо безпеки дорожнього руху. Організація передрейсового огляду на АТП.

Вивчення даної дисципліни базується на знанні таких дисциплін: "Основи конструкції автомобілів", "Вища математика", "Теорія експлуатаційних властивостей автомобіля", "Економіка підприємства", "Основи транспортної логістики", "Логістика вантажів".

Набуті знання та навички використовуються студентом в подальшому при вивченні дисципліни "Екологічні основи та ресурсозбереження в виробничих процесах на автотранспорті", "Менеджмент та маркетинг на автомобільному транспорті", "Менеджмент в автотранспортному виробництві".

Лабораторні роботи

З дисципліни «Організація та безпека перевезень» робочим навчальним планом передбачені лабораторні роботи. Темі лабораторних робіт визначаються робочим планом дисципліни із лабораторного практикуму.

На першому занятті студенти отримують план лабораторних робіт. Перед початком проведенням лабораторного практикуму, студенти знайомляться з вимогами техніки безпеки та правилами протипожежної безпеки при роботі з електричними приладами і зобов'язаннями не порушувати встановлені правила, що підтверджується підписами в журналі викладача.

Студент допускається до виконання лабораторної роботи при знанні мети, змісту роботи та методики її виконання. Якщо студент не підготувався до виконання лабораторної роботи, то він повинен протягом 15 хвилин готуватися безпосередньо в лабораторії, отримуючи вказівки від викладача.

Захист однієї лабораторної роботи відбувається в межах 15 хвилин особисто за звітом, шляхом задавання питань і оцінювання відповідей. Студенти, що не виконали або не захистили хоча б одну лабораторну роботу, не допускаються до диференційованого заліку з дисципліни.

Звіт з лабораторної роботи виконується на аркушах формату А4 (210×297мм) основним креслярським шрифтом (стандарт 2.304-68) з висотою літер не менше 2,5 мм, машинописним або на принтері ЕОМ на одній стороні листа. Перша сторінка звіту оформляється у відповідності зі стандартом 2.105-

95 ; на наступних сторінках повинен бути штамп у відповідності до стандарту 2.104-68 .

При оформленні звіту необхідно притримуватися такої послідовності:

- назва лабораторної роботи;
- мета лабораторної роботи;
- програма (завдання) роботи;
- теоретична частина;
- експериментальна частина;
- обробка результатів вимірювань;
- висновки.

Література

1. Грузовые автомобильные перевозки / Воркут А.И. - 2-е изд., перераб. и доп. - К.: Вища шк. Головное изд-во, 1986. - 447 с.
2. Ванчукевич В.Ф. и др. Грузовые автомобильные перевозки: Учеб. пособие /В.Ф.Ванчукевич, В.Н.Седюкович, В.С.Холупов. - Мн.: Выш. шк., 1989 - 272 с; ил.
3. Касаткин Ф.П., Коновалов С.И., Касаткина Э.Ф. Организация перевозочных услуг и безопасность транспортного процесса: Учеб. пособие для высшей школы. М.: Академический Проект, 2004. – 352с. ISBN 5-8291-0384-2
4. О.Н. Ларин. Организация пассажирских перевозок: Учебное пособие. – Челябинск: Изд-во ЮУрГУ, 2005. – 104с.
5. Горев А.Э. Грузовые автомобильные перевозки: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / А.Э. Горев. – 5-е изд., испр. – М.: Издательский центр «Академия», 2008. – 288с. ISBN 978-5-7695-5608-1
6. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни: "Автомобільні перевезення" для студентів спеціальності 7.090228. "Автомобілі та автомобільне господарство" заоч форми навчання. Част 1. Теоретичні основи транспортного процесу /В.В. Варчук та інші. - Вінниця.: ВДТУ, 1998. -36 с
7. Ходош М.С. Грузовые автомобильные перевозки. - М.: Транспорт, 1986.
8. Справочник по организации и планированию грузовых автомобильных перевозок /И.Г. Крамаренко, Е.Б. Решетников, Г.Л. Рыбаков и др. Под ред. И.Г. Крамаренко. - К.: Техника, 1991, - 208 с.
9. Батищев И.И. Организация и механизация погрузочно-разгрузочных работ на автомобильном транспорте. М.: Транспорт, 1988.

Викладач

Кашканов В.А.

« ____ » _____ 2011 р.

Затверджено на засіданні кафедри АТМ

Протокол №__ від ____ _____ 2011 р.

Зав.кафедри

Біліченко В.В.